

UČEBNÝ PLÁN PREDMETU

Akademický rok 2025/2026

Názov predmetu: Sociológia

Podmieňujúce predmety:

Študijný program: Fyzioterapia, Bc.

Kategória predmetu: Povinný

Forma výučby: Prednáška/cvičenie

Forma ukončenia: Absolvovanie

Forma štúdia: denná

Obdobie štúdia: 1. roč., 2. semester

Rozsah výučby: 1/1 hod./týždeň

Počet kreditov: 1

Týždeň	Prednáška: Utorok 11.15-12.45 PVT (PL)	Cvičenie: Utorok 11.15-12.45 NVT (PL)
1. 09.02. – 13.02.		Úvod do predmetu a podmienky absolvovania predmetu. <i>Mgr. Pavol Mikula, PhD.</i>
2. 16.02. – 20.02.	Význam sociologického poznania pre zdravotnícku prax. Vznik a vývoj sociologického myslenia. Štruktúra a funkcie sociológie. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	
3. 23.02. – 27.02.		Súčasná sociológia, sociologický výskum, sociologické spoločnosti. Práca na zadanie. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
4. 02.03. – 06.03.	Socializácia z aspektu sociológie. Mechanizmy socializácie, socializačné prostredia. Vplyvy socializácie na zdravotné uvedomenie jedinca. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	
5. 09.03. – 13.03.		Rodina v SR a jej funkcie. Úloha rodiny pri utváraní a upevňovaní zdravého spôsobu života. Zadanie na samostatnú prácu. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
6. 16.03. – 20.03.	Kultúra ako základ spoločenského života. Členenie kultúry, kontrakultúry a ich vplyv na správanie súčasnej mládeže. Multikultúrny prístup v zdravotníckej praxi. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	
7. 23.03. – 27.03.		Spoločenské javy a problémy moderného života. Zadanie na samostatnú prácu. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
8. 30.03. – 03.04.	Spoločnosť, sociálne skupiny a sociálne inštitúcie. Teoretické perspektívy spoločnosti. Typy formálnych organizácií a sociálnych skupín. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	

9. 06.04. – 10.04.		Rektorské voľno
10. 13.04. – 17.04.	Stratifikácia a nerovnosti spoločnosti. Sociálna mobilita a chudoba. Teoretické aspekty stratifikácie. Práca na zadanie. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	
11. 20.04. – 24.04.		Sociologická sonda do vybraného sociálneho javu v súvislosti s praxou fyzioterapeuta. Prezentácie študentov. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
12. 27.04. – 01.05.	Sociálna práca v zdravotníctve. Referát sociálnej práce v zdravotníckom zariadení. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	
13. 04.05. – 08.05.		Sociologická sonda do vybraného sociálneho javu v súvislosti s praxou fyzioterapeuta. Prezentácie študentov. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>
14. 11.05. – 15.05.	Zhodnotenie splnenia podmienok pre absolvovanie predmetu. Záverečný test. <i>Mgr. Marta Nemčíková, PhD.</i>	

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

- 100% aktívna účasť na cvičeniach.
Neúčasť na cvičeniach musí byť riadne ospravedlnená u vyučujúceho, ktorý určí náhradu v zodpovedajúcej forme. Študent si môže počas semestra nahradiť ospravedlnené cvičenia, najviac v rozsahu 3 týždňov (Študijný poriadok UPJŠ v Košiciach, LF).
- Účasť na 4. prednáškach.**
- Vypracovanie a prezentácia zadaných úloh.
- Udelenie kreditov na základe záverečného testu.**

Hodnotenie testu:

Test pozostáva z 30 zatvorených otázok, s možnosťou výberu jednej správnej odpovede. Každá správne označená odpoveď má hodnotu **1 bod**. Spolu je možné získať **30 bodov**.

30 – 28 bodov = hodnotenie A	22 – 21 bodov = hodnotenie D
27 – 25 bodov = hodnotenie B	20 – 18 bodov = hodnotenie E
24 – 23 bodov = hodnotenie C	< 18 bodov = hodnotenie FX

Odporúčaná literatúra:

- CONERLY, T.R. et al. (2021). Introduction to Sociology 3e. Houston, Rice University, 2021. ISBN-13 978-1-711493-98-5. Dostupné z: <https://openstax.org/details/books/introduction-sociology-3e>.
- DISMAN, M. (2014). Jak se vyrábí sociologická znalost. UK v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978- 80-246-1966-8.
- JANDOUREK, J. Úvod do sociologie. Portál, Praha, 2003. ISBN 80-7178-749-3.
- KŘÍŽOVÁ, E. (2017). SOS – Sociologie pro pomáhající profese. Karolinum, Praha, 2017. ISBN 978-80-246-3650-4.

Zoznam tém:

1. Sociálne determinanty zdravia – vplyv vzdelania na zdravotný stav.
2. Sociálne determinanty zdravia – vplyv bývania na zdravotný stav.
3. Nerovnosti v zdraví – rozdiely medzi vybranými sociálnymi skupinami.
4. Úloha rodiny v podpore zdravia – starostlivosť, socializácia a zdravotné správanie.
5. Vplyv kultúry a tradícií na zdravie – rozdielne postoje k stravovaniu.
6. Migrácia a zdravie – zdravotné potreby prisťahovalcov a ich prístup k zdravotným službám.
7. Fajčenie – sociologický pohľad na rizikové správanie.
8. Alkohol – sociologický pohľad na rizikové správanie.
9. Drogy – sociologický pohľad na rizikové správanie.
10. Hazard – sociologický pohľad na rizikové správanie.
11. Pandémia ako sociálny fenomén – COVID-19 a jeho dopad na spoločnosť.
12. Gender a zdravie – rozdiely medzi mužmi a ženami v prístupe k zdravotnej starostlivosti.
13. Komunikácia medzi zdravotníkom a pacientom – sociologické aspekty vzťahu.
14. Úloha médií a sociálnych sietí v zdraví – šírenie informácií a dezinformácií.
15. Spokojné rodiny – socializácia detí a stabilizácia dospelých.
16. Sociológia domácej práce – rodinný život žien.
17. Ústavná starostlivosť – úloha totálnej inštitúcie a inštitucionalizácia.
18. Teória nálepkovania – ako spoločnosť ovplyvňuje deviantné správanie.
19. Skryté školské kurikulum – prínosy a dopady na deti v generačnej chudobe.
20. Relatívna chudoba – vylúčenie z bežných životných modelov, potravinová banka.

Inštrukcie k spracovaniu tém:

OBSAH

PowerPoint prezentácia s využitím sociologického výskumu v SR t.j. výskumných správ, štatistických údajov, grafov a minimálne 3 relevantných informačných zdrojov. Informačné zdroje sa uvádzajú na jednotlivých snímkach, vrátane zdrojov pri štatistických údajoch prevzatých z tabuliek, grafov a pod.

FORMA PREZENTÁCIE

PowerPoint prezentácia by mala trvať 10 minút (cca 10-15 snímkov) v nasledovnej štruktúre:

1. snímka – názov témy, meno a priezvisko prezentujúceho
2. snímka – obsah (štruktúra) prezentácie
3. snímka ... rozpracovanie témy podľa obsahu

Predposledná snímka – krátke zhrnutie

Posledná snímka – zoznam všetkých použitých informačných zdrojov.

CITOVANIE POUŽITÝCH ZDROJOV

Norma STN ISO 690 2012 - Harvard system – príklady:

monografia/učebnica

GUZANIN, Štefan, Robert SABOVČÍK a Pavol KAČMÁR, 2004. Selected Chapters of Plastic and Reconstructive Surgery: vysokoškolské učebné texty. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Lekárska fakulta. ISBN 80-7097-557-1.

vedecký článok

DUBAYOVÁ, Tatiana et al., 2010. The impact of the intensity of fear on patient's delay regarding health care seeking behavior: a systematic review vyhladaní zdravotníckej starostlivosti. In: International Journal of Public Health. Vol. 55, no. 5, p. 459-468. ISSN 1661-8556. internetové zdroje SPEIGHT, J. G., 2005. Lange's Handbook of Chemistry [online]. London: McGraw-Hill.[cit. 2009.06.10.] ISBN 978-160119-261-5. Dostupná na: http://www.knovel.com/web/portal/basic_search/display?_EXT_KNOVEL_DISPLAY_bookid=1347&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_fromSearch=true&_EXT_KNOVEL_DISPLAY_searchType=basic